

Gamle Vendsysseldanse

Kr. 1,85.

Bage Jansen

GAMLE VENDSYSSELDANSE.

SAMLET OG UDGIVET AF:
MARIE KORSLUND, TAARS.
OG
FRODE NIELSEN,
HALVORSMINDE UNGDOMSSKOLE.

HJØRRING.
TH. MORTENSENS BOGTRYKKERI.
1935.

Naar vi udsender dette Hæfte, saa er det i Erkendelse af det gamles Værdi og med Ønske om, at de her i Vendsyssel tidligere benyttede og særlig karakteristiske Danse maa blive bevaret og brugt, saa de, som deres Hensigt er, maa vedblive at skabe og sprede Livsglæde om sig. Og idet vi takker alle for Oplysning og Hjælp, særlig Familien Nielsen, St. Toften, Thorshøj, som har hjulpet os til Rette med største Parten af Dansene, haaber vi, at Ungdommen vil tage imod dem og bruge dem, saa Hæftet her maa finde den Interesse og Forstaaelse, der skal til, for at Arbejdet kan fortsættes. Det er mere omfattende, end vi havde tænkt os; men maa det blot blive modtaget som den Begyndelse, det er, og om muligt ogsaa skaffe os mere Forbindelse med de rette Kilder, da er Hensigten naaet.

Nytaaer 1935.

Marie Korslund.

Frode Nielsen.

Den røde Lue.

Musik: :| 1—8 |: :| 9—16 |: :| 17—24 |:.

Opstilling: Rækkeopstilling.

Trin: Reeltrin; Hopsatrin; Hoptrin, hvor intet nævnes.

a) Første og anden Herre vender sig mod hinanden og danser Reel; tohaands Fatning eller Hænderne i Siden. Damerne danser samtidig paa tilsvarende Maade (1—8). Herrerne vender sig mod egen Dame, og de danser Reel; tohaands Fatning eller Hænderne i Siden (1—8).

b) Første og andet Par kæder indbyrdes (:| 9—16 |:).

c) Første og andet Par Hopsa efter hinanden i en lille Kreds (:| 17—24 |:). Første Par standser nedenfor andet.

Næste Gang, Dansen tages igennem, danser første Par med tredie Par, medens andet staar over. Tredie Gang danser første Par med fjerde og andet Par med tredie Par o. s. v.

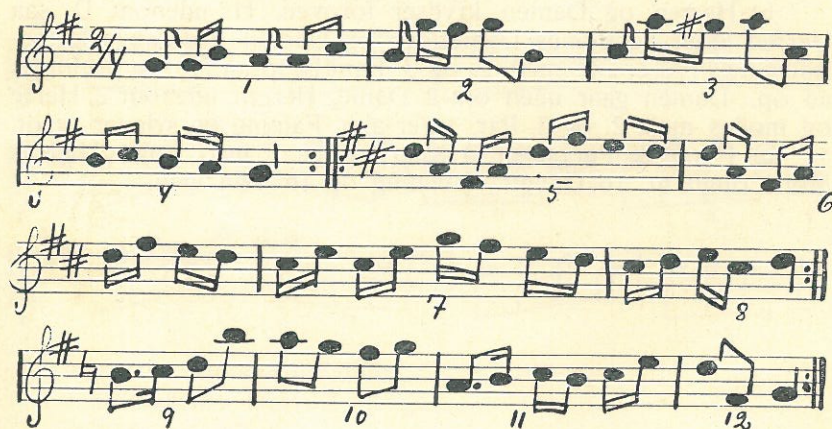
Totur.

Musik: a: | 1—4 |; b: | 5—8 |; c: | 9—12 |; d: | 13—16 |; .
Parvis i Rundkreds (4 Par eller tilfældigt Antal).

1. Tur: a) 8 Gangtr. modsols, 8 modsols.
(Man kan ogsaa nøjes med 6 og 2 Tramp.)
b) „Balancé“ (3 Sideskr. og Benvs. 4 Gange) for egen Danser, Vending og gentaget for fremmed.
2. Tur: Enhaands D. Mølle med- og modsols.
3. Tur: Enhaands H. Mølle med- og modsols.
4. Tur: Tohaands D. Mølle med- og modsols.
5. Tur: Tohaands H. Mølle med- og modsols.
6. Tur: D. Livfatn. med- og modsols.
7. Tur: H. Livfatn. med- og modsols.
8. Tur: Stor Kreds med- og modsols. — Livfatning.
Slutter med Polka.

Tretur. (Fortsættelse af Totur.)

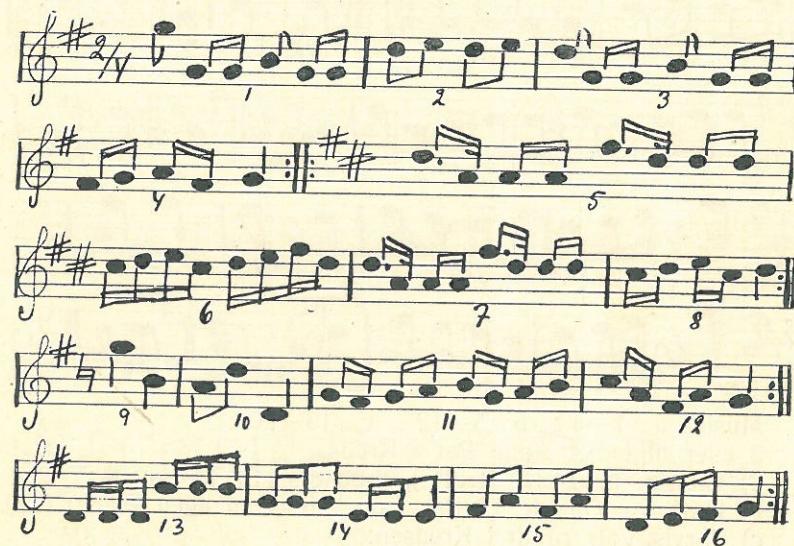
Musik: a: | 1—4 |; b: | 5—8 |; c: | 9—12 |; .

Afdeling a og b og Ture som i Totur med Vedføjelse af Afdeling c.

c) Kæde m. egen D., en halv Gang rundt m. h. Haand, staa der og tage „Balancé“ (1—2—3), Tramp (1—2—3), fortsæt med Kæden. Der slippes med v. Hænderne, og H. svinger sin D. rundt, saa D. faar Ansigtet udad, H. Ansigtet ind. — „Balancé“ og Tramp.

Slutter med Polka.

Ved Balance: Altid først til venstre.
Firetur. (Fortsættelse af To- og Tretur.)

Musik: a: | 1—4 |; b: | 5—8 |; c: | 9—12 |; d: | 13—16 |; .

Ture som i To- og Tretur med Vedføjelse af Afdeling d.

d) Parvis Mølle (H. h. Arm om D. Liv, D. v. Haand paa Herrens Skulder). 8 Skr. modsols, Vending. H. svinger D. foran sig. 8 Skr. modsols.

Slutter med Polka.

3 Møllen anvendes Floppetun

Fandango I.

Musik: a: | 1—4 |; b: | 5—12 |; c: | 13—20 |.

3 eller tilfældigt Antal Par i Kreds.

a) Gangtr. medsols (16 Tr.), modsols (16 Tr.).

b) Kæde m. Gangtr. (3 Par naar tilbage til egen Plads) (32).

c) Parvis Vals rundt i Kredsen.

Takke 13-20 spilles som Vals.

Fandango II. (Anden Udførelse.)

Musik: a: | 1—4 |; b: | 5—12 |; c: | 13—20 |.

Parvis Rækkeopstill. med Front mod Musikken. 2 Par danser sammen. (1., 3., 5. o. s. v. kan altsaa begynde.)

a) 1. H., 1. D. og 2. H. tager hinanden i Hænderne og gaar rundt medsols (16 Skr.) og modsols (16 Skr.) om 2. D.

b) Alm. Kæde; give h. Haand til egen D. først, venstre til fremmed og saa fremdeles (32).

c) Parvis Vals rundt i Kreds (1. og 2. Par omkring hinanden). Der kan skiftes Plads, saa 1. Par kommer neden for 2. Par og danser saa med 4. Par næste Gang. Der sluttes Kreds om den Dame, der har Front fremad (2.—4.) o. s. v.

Rikkedon.

Musik: : | 1—8 |; : | 9—20 |; : | 21—28 |; : | 29—36 |.

Parvis Opstill., Front mod egen Danser.

a) 1. H. og 1. D. snurrer baglæns rundt om 2. Par (Ryg mod Ryg), tager alm. Fatn. og svinger rundt mell. 2. og 3. Par og staar ud i Rækken der.

2. Par snurrer rundt paa samme Maade og svinger rundt mellem 1. og 3. Par.

b) 1. H. gaar udenom 2. H. og 1. D. udenom 2. D. og krydser ind mellem 2. og 3. Par, neden om det 3., H. lader D. gaa foran, de følges op mellem 2. og 3. Par, svinger rundt der og staar ud paa Plads. (Nu staar 1. Par nedenfor 2. Par.)

c) 1. og 2. Par Klap, Skulderfatn., rundt med Gangtr.

d) 1. H. „balancér“ for 2. H.)

1. D. „balancér“ for 2. D.) $\text{♩} = 4 \times 3$ smaa Sideskr. og Bensch.

1. Par rykker hver Gang en Plads ned, og Dansen kan fortsættes saa længe, det ønskes. 2. Gang danser 1. Par Afdeling c. og d. m. 3. Par. 3. Gang kommer 2. Par ogsaa med og saa

Sekstur.

Musik: a 1—8, b:| 9—16 |:, c:| 17—24 |:.

4 Par i Rundkreds.

a) Rundtur medsols, Sideløbstr.

b) 1. og 2. Par Overføring og Valsetrin paa Stedet (D. indiv. H, udv.), gentages. 3. og 4. Par det samme.

c) Kæde.

Ture: 1. Stor Kreds

2. D.kreds.

3. H.kreds.

4. Enhaands D.mølle.

5. Enhaands H.mølle.

6. D. Livfatn.

7. H. Livfatn.

8. Stor Kr., Livfatn.

*b. Efter Overføring skal Valsekin
altid først indad mod Kvadril-*

lens Midte.

Kontra.

Musik: a:| 1—8 |:, b:| 9—16 |:, c:| 17—24 |:, d:| 25—32 |:.

4 Par i Rundkreds.

a) Rundt m. Gangtr. med- og modsols.

b) 1. og 2. Par svinger m. Livfatn. D. stilles rygvendt mod Midten. 3. og 4. Par det samme.

c) H. gaar medsols, 4 Trin og 4 Klap, til modst. D., svinge m. Livfatn., H. stilles rygvendt.

D. gaar videre til egen H., svinge der.

(Parrene er nu paa modsat Plads.)

d) Kæde.

Ture som Sekstur.

Syvtrit.

Musik: 1—4, :| 5—8|.

Opstill. parvis. Alm. Fatn.

4 Sideløbstrin i Dansens Retning. D. begynder m. h., H. v., (4. Gang sættes bageste Fod ikke „til“) (1—2); 4 Sideløbstrin i mods. Retn. (3—4). 1 Omtrædningstr. avet om (5), 1 Omtrædningstrin ret om (6), 2 Polkatrin rundt (7—8). Gentages (5—8).

Kedelflikkerdans.

Musik: :| 1—8|, :| 9—16|, :| 17—24|.

Opstilling: Hver Herre 2 Damer. Første „Par“ staar med Ryggen mod Fronten, lige overfor det andet Par, tredje Par bag andet, vendt samme Vej som det o. s. v., et vilkaarligt Antal Par.

Trin: Kedelflikkertrin, Forgangen Nats Trin, Hoptrin, Gangtrin. Appeller paa Takterne 9, 17 og 21.

a) Første Herre og hans højre Dame vender sig mod hinanden, giver hinanden begge Hænder og danser 4 Kedelflikkertrin paa Stedet (1—4); derpaa danser de rundt paa Stedet med „Forgangen Nats Trin“, idet Herren holder Damen om Livet, og hun lægger Hænderne paa hans Skuldre (5—8).

Herren vender sig derpaa mod sin venstre Dame, og de danser nu paa samme Maade (1—8).

b) Første og andet Par gaar med en Appel 3 Skridt mod hinanden, gør et lille Buk (9—10) og gaar baglæns tilbage (11—12). Første Herre løfter begge Arme, og hans højre Dame drejer sig med Hoptrin 2 Gange rundt paa Stedet mod Solen under Herrens Arm, idet hun stadig holder ham i Haanden (13—16).

Gentages (9—16), blot at nu venstre Dame drejer sig med Solen under Herrens Arm.

c) Første og andet Par danner Kreds, idet de fatter om hinandens Overarme, og danser med Hoptrin med (17—20) og mod Solen (21—24). Derpaa danner hvert Par Kreds for sig og danser rundt med ~~og mod~~ Solen, idet de samtidig bytter Plads med Solen om hinanden (17—24).

Anden Gang danser første Par med tredje Par.

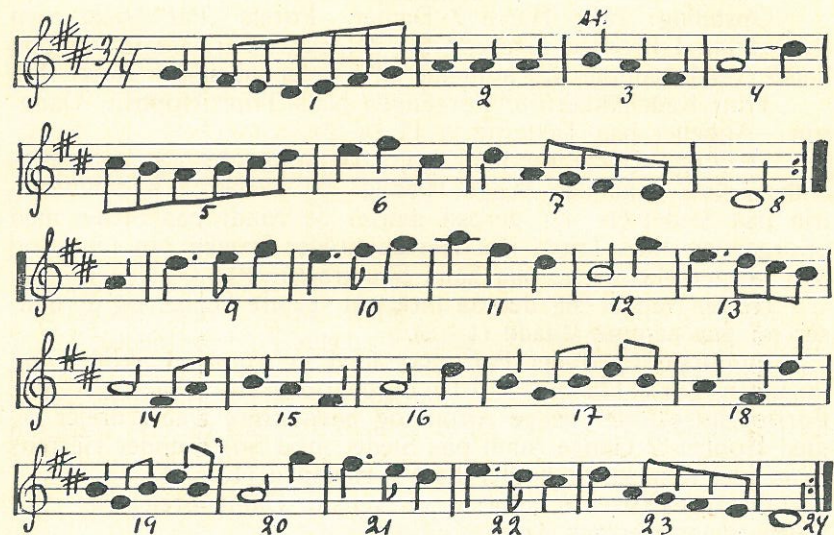
Tredie Gang danser første Par med fjerde Par og andet Par med tredje o. s. v.

Hveranden Gang begynder altsaa et nyt Par.

Naar et Par har danset Kolonnen igennem, tager det Front modsat Vej og staar een Gang over. De Par, der bevæger sig op mod Fronten, danser som beskrevet for andet Par.

Deltager mange Par i Dansen, kan f. Eks. femte, niende Par o. s. v. tage Opstilling med Ryggen mod Fronten og begynde samtidig med første Par; de bliver saa første Par i Forhold til de følgende tre Par.

Matrosvals.

Musik: :| 1—8 |; :| 9—24. |

Opstilling: Fire Par i Kvadrille.

Trin: Valsetrin, Tyrolertrin. Appeller ved Begyndelsen af og midt i Afdeling a.

1ste Tur: a) Stor Kreds med (1—8) og mod Solen (1—8) med Tyrolertrin.

b) Vals rundt enkeltvis mod Solen med Hænderne i Siden (9—16); alle standser, idet Herrerne staar overfor fremmed Dame. De „smeder“ : klapper et Klap i egne Hænder — dernæst i hinandens højre — i egne — i hinandens venstre — i egne — i begge hinandens — fire Klap i egne (17—24).

Atter Vals enkeltvis (9—16) og nu „smeder“ med egen Dame (17—24).

2den Tur: a) Eenhaands Omdansning paa Stedet med egen Dame med og mod Solen.

3dje Tur: a) Tohaands Omdansning paa Stedet med egen Dame med og mod Solen.

4de Tur: a) Omdansning paa Stedet med Ryggreb med egen Dame forlæns og baglæns.

5te Tur: a) Eenhaands Damemølle med og mod Solen.

6te Tur: a) Eenhaands Herremølle med og mod Solen.

7de Tur: a) Tohaands Damemølle med og mod Solen.

8de Tur: a) Tohaands Herremølle med og mod Solen.

9de Tur: a) Damekreds med og mod Solen med Skulderfatning.

10de Tur: a) Herrekreds med og mod Solen med Skulderfatning.

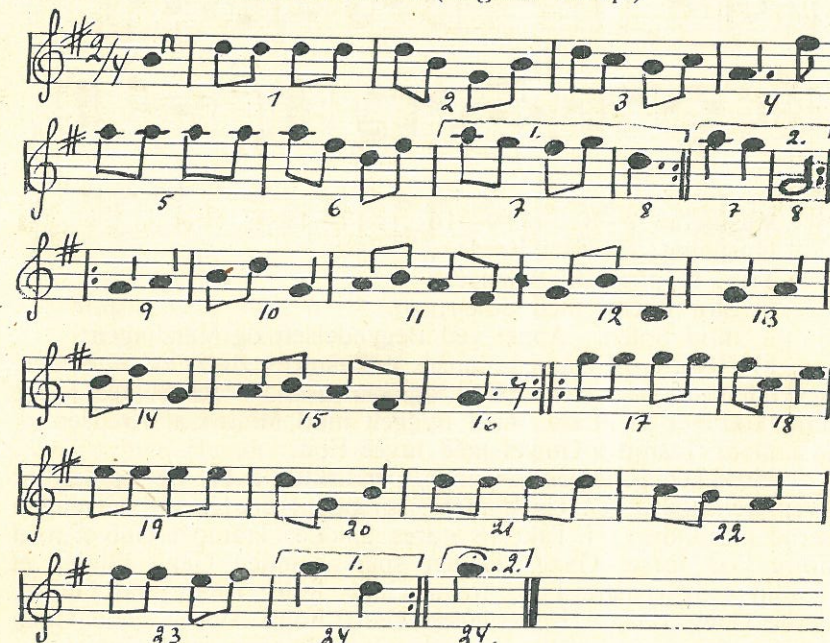
11te Tur: a) Stor Kreds med og mod Solen.

Afdeling b er ens i alle Turene.

Dansen slutter med, at alle danser Hopsa parvis rundt i Salen (|: 1—8 :| spillet i hurtigere Takt).

Matrosvals kan ogsaa danses af et vilkaarligt Antal Par, der staar i Kreds; 7de—8de Tur springes da over.

Enbenet Reel. (Engelsk Galop.)

Musik: a 1—8, b 9—16, c 17—24.

Parvis. Alm. Fatn.

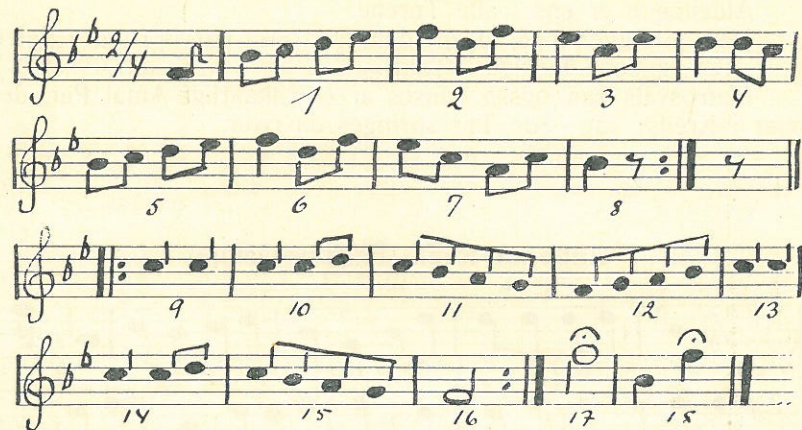
a) 8 Sideløbstr. fr., 8 tilb., gentaget.

b) Beholder Fatn. og tager m. højre Side mod hinanden 8 Hop paa h. Fod, medens v. holdes løftet i Trapstilling, skifter om til v. og 8 der, gentages.

c) Polka rundt.

Kan ogsaa danses med Tohaandsfatn. til Sideløb (a), Armkrog med h. og v. til Hoppene (b) og Galop i Stedet for Polka (c).

Syvspring.

Musik: a: | 1—8 |: b: | 9—16 |: c: | 17—18.

Opstilling: Parvis i Kreds.

Trin: Hoptrin og Balancé.

a) Stor Kreds, med Solen;

mod Solen. Appel ved Begyndelsen og Vendingen.

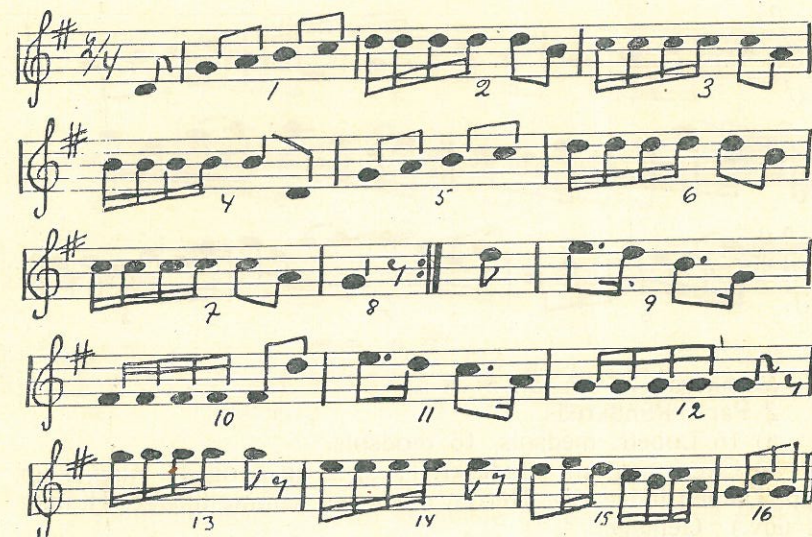
b) Herren og Damen danser 4 Balancés over for hinanden, begyndende med venstre Fod og saaledes, at Herren ved første Trin kommer til at staa med Ryggen mod Midten af Kredsen.

c) Et Tramp i Gulvet med højre Fod.

Musikken gentages 7 Gange, og Takterne 17—18 spilles for hver Gentagelse een Gang mere. a) og b) danses ved Gentagelserne uforandret. I Takt 18 gøres altid et Tramp i Gulvet med højre Fod første Gang, Takten spilles, anden Gang tilføjes et Tramp med venstre Fod, tredje Gang højre Knæ mod Gulvet, fjerde Gang venstre Knæ, femte Gang højre Albue, sjette Gang venstre Albue og endelig syvende Gang Panden mod Gulvet.

Man kan gaa videre og for hver Gentagelse lade den sidst udførte Bevægelse og den dertil svarende Musik udgaa, indtil man ved trettende Gentagelse ender med et Tramp i Gulvet med højre Fod.

Fingerpolka.

Musik: a: | 1—8 |: b: | 9—16 |:.

Parvis. Alm. Fatn.

a) Polka rundt.

b) „Med min Fod jeg tramper, tramp, tramp, tramp“ (Tramp m. v. h. v. Fod). „Med min Haand jeg klapper, klap, klap, klap“ (3 Klap med Hænderne), løfte h. Pegefinger og „true“ med den, samme m. v., Drejning rundt til h. med Armsv. af h. og Klap i Danserens Haand under Svinget. (Der kan ogsaa trampes m. v. h. v. i de sidste Takter.) Gentages.

Pariserpolka.

Musik: : | 1—4 |: : | 5—8 |:.

Opstill. parvis. Alm. Fatn.

1. Skul og 1 Taastøtn. t. S., i Dansens Retning (H. v., D. h.) (1); 1 Omtrædningstrin i samme Retning (2); 1 Taastøtn. t. S. i modsat Retn. (H. h., D. v.) (3); 1 Omtrædningstrin i sidstnævnte Retning (4). Gentages (1—4). Derefter 8 Polkatrin rundt : | 5—8 |:.

Langbane. (Langbaan.)

Musik: a: | 1—4 |: b: | 5—8 |.

2 Par i Rundkreds.

a) 16 Løbetr. modsols, 16 modsols.

b) Overføring m. 4 Sideskr. (1 og 2 og 3 og 4). Klap, klap, klap (Damen indvendig, Herren udvendig) samme tilbage (H. indv. D. udv.) Gentaget.

Solen virker op.

Musik: a: | 1—8 |: b 9—16, c 9—16.

2 Par i Rundkreds.

a) 16 Gangtr. modsols, 16 Gangtr. modsols, standser parvis med Front mod hinanden.

b) Begge Par gaar 8 Skr. mod hinanden, mens 1. Par danner Port. 2. Par gaar under. Vending. Gentaget, mens 2. Par danner Port, 1. Par gaar under.

c) Parvis Armkrog m. h., svinger rundt (8), samme m. v. (8).

Smedens Hamburger.

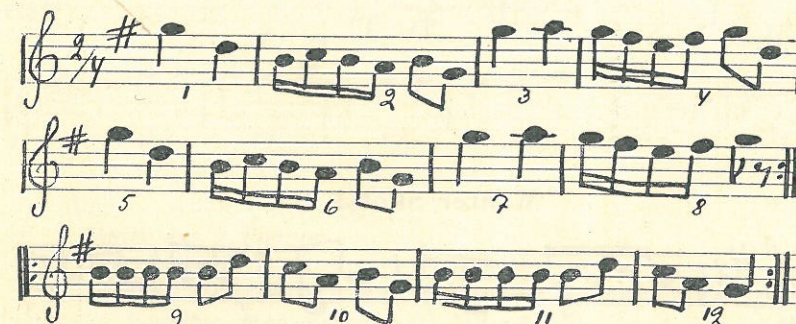

Parvis. Alm. Fatn.

2 Omtrædningstr. fremad (begynde m. udv. Fod), 2 Polkatr. rundt, o. s. v.

Danses modsols i Salen, „avet om“.

Spids Hamburger.

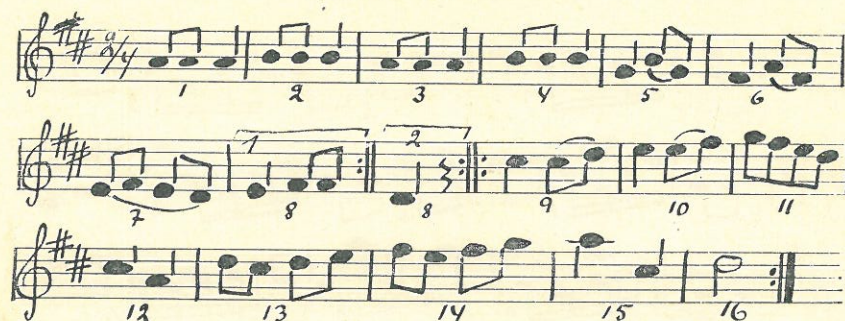
Musik: a: | 1—8 |: b: | 9—12 |.

Parvis Fatn. Forlæns Krydsgreb m. h. Hænderne oppe og v. Hænderne nede.

a) Hæl- og Taastøtn., for H. m. v., f. D. m. h., Ombytning gennem Omtrædningstr. (D. foran H.). Hæl- og Taastøtn. dér, f. H. m. h., f. D. m. v., gentages.

b) 8 Omtrædningstr. fremad.

Munter Skotsk I.

Musik, a: | 1—8 |: b: | 9—16 |:.

Rækkevis Opstill. med Front mod Musikken. 1. Par vender sig mod 2. Par.

a) 1. og 2. Pars H. giver sin D. begge Hænder og danser 8 Reeltr., vender sig mod fremmed D., danser 8 Reeltr. der.

b) Armkrogskæde, 2 Gange rundt m. fr. D. m. h. (8 Tr.), 1 Gang rundt m. egen D. m. v. (4 Tr.), 1/2 Gang rundt m. egen D. m. h. (4 Tr.). 1. og 2. Par har nu byttet Plads, og 1. Par danser nu med 3. Par, medens 2. Par staar over. 3. Gang danser 2. med 3. og 1. med 4.

D	H	1. Par
H.	D.	2. "
H.	D.	3. "

Munter Skotsk II.

Musik: a: | 1—4 |: b: | 5—8 |:.

Parvis Rækkeopstilling i den ene Side af Salen, Midterparrene vender Front mod hinanden.

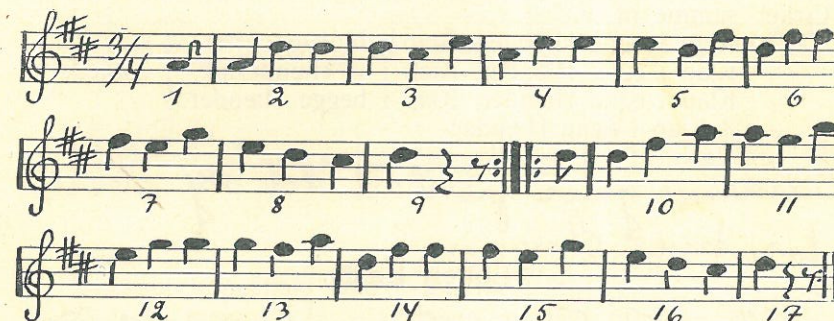
D	H
D	II. H
I. H.	D.
H.	D.

a) 1. og 2. Herre tager overforst. Dame i Hænderne og tager 8 Sideløbstr. til Siden og 8 tilbage.

b) Kæde af 1. og 2. Par. Herren giver D. h. Haand og svinger 1 Gang rundt, giver anden D. v., staar der med Ansigtet udad, tager 3 Tramp, slipper m. v. Haand og svinger 1/2 Gang rundt, saa H. har Ansigtet indad, Tramp der.

Herrerne staar nu parat foran en ny Dame og danser Sideløb med hende. Der danses frem i den Retning, Ansigtet vender, og efterhaanden kommer alle med.

Norsk Fjældmarch.

Musik: :| 1—8 |: :| 9—16 |:.

1 Herre og 2 Damer.

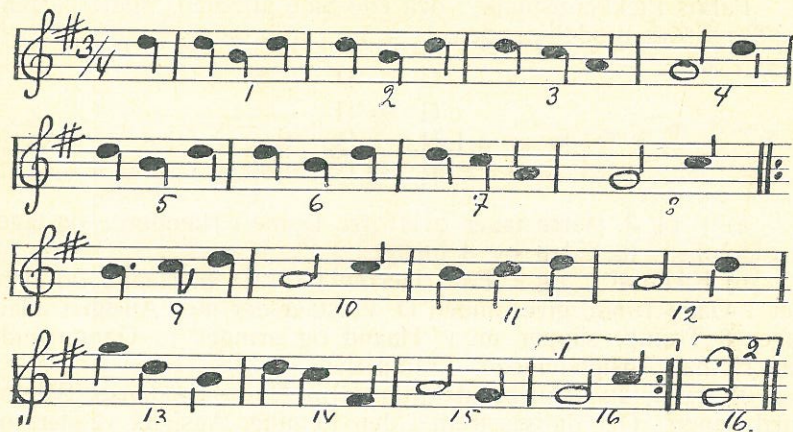
Trin: Hoptrin.

a) Herren danser foran med et Lommetørklæde i hver Haand; Damerne bagefter med hinanden i Haanden og med den anden Haand holdende i Herrens Lommetørklæde (1—8, 1—8).

b) Herren danser baglæns efter Appel, bukkende sig ind under Damerens opløftede Arme. Venstre Dame danser ind under Herrens højre Arm, rundt om ham (med Solen). — Højre Dame drejer sig mod Solen under Herrens højre Arm. Derefter drejer Herren sig med Solen under sin højre Arm.

Afdeling b gentages 2 Gange, dog uden Appel (9—16, 9—16). Dansen begynder forfra og fortsættes efter Behag.

Sidsken.

Musik: a 1—8, b 9—16, c 9—16.

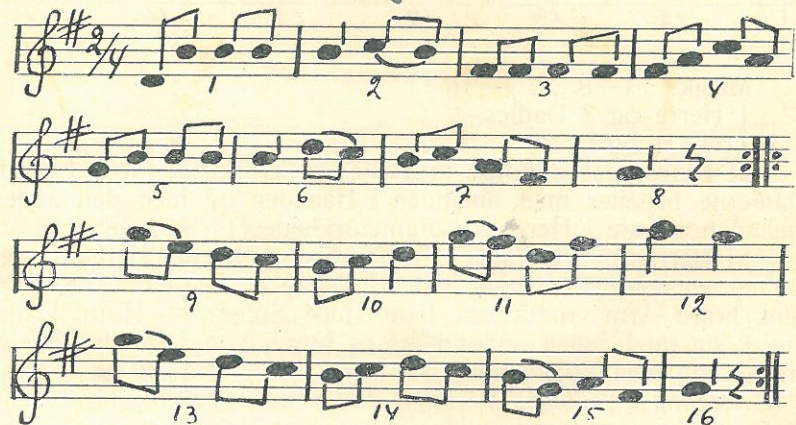
Parvis staaende med Front mod hinanden.

a) H. og D. svinger rundt m. h. Arm (strakt Pegefinger) i Cirkel, samme m. v.

b) Klap i egne Hænder, Klap i h. Hænderne.
 Klap i egne Hænder, Klap i v. Hænderne.
 Klap i egne Hænder, Klap i begge Hænder. } „smede“.
 3 Klap i egne Hænder.

c) Vals.

*Damerne gaar fremad til ny Herre
 for hver Omgang.*
 Enkelt Kæde.

Musik: a: | 1—8 |.; b: | 9—16 |.:

2 Par i Kreds.

1. Tur: a) Gangtr. medsols (16), modsols (16).
 b) Alm. Kæde med Gangtr. (32).
2. Tur: a) Enhaandsmølle, medsols, modsols.
 b) Kæde.
3. Tur: a) Tomandsmølle medsols, modsols.
 b) Kæde.
4. Tur: a) Livfatning, medsols, modsols.
 b) Kæde.

Nummer femten.

Musik: a: | 1—4 |.; b: | 5—8 |.; c 9—12.

Rækkevis Opstilling med Front mod Musikken.

a) 1. H. tager sin D. i h. Haand og gaar rundt m. 16 smaa Skr. medsols, fat m. v., 16 Skr. modsols (standse m. D. ved h. Side, saa 1. Par er parat til Kæde m. 2. Par, som nu kommer med i Dansen).

b) Kæde m. h. Haand m. egen D., v. m. fremmed, h. med egen, o. s. v. 1. Par standser neden for 2. Par.

c) „Tvinder Tobak“ = „male Kaffe“.

Næste Gang danser 1. Par igen rundt, 2. Par staar over. 1. Par kæder m. 3. Par og standser neden for 3.

3. Gang danser 2. Par ogsaa og kæder m. 3. Par, standser nedenfor 3. 3. Par staar over, og saa fremdeles.

Indholdsfortegnelse.

	Side
Bøhmerdans	4
Den røde Lue *)	3
Den toppede Høne	5
Enbenet Reel	15
Enkelt Kæde	22
Fandango I	8
Fandango II	8
Fingerpolka	17
Firetur	7
Firtrit	4
Kedelflikkerdans *)	12
Kontra	11
Langbane	18
Matrosvals *)	14
Munter Skotsk I	20
Munter Skotsk II	20
Norsk Fjældmarch *)	21
Nummer femten	23
Pariserpolka	17
Rikkedon	9
Sekstur	10
Sidsken	22
Smedens Hamborger	19
Solen virker op	18
Spids Hamborger	19
Syvspring *)	16
Syvtrit	12
Totur	6
Tretur	6

*) Beskrivelserne til disse Danse efter „Folkedansens Fremme“.